ושמע מינה אומר ב' קדושות על כום אחד

וש"מ ב"ש היא ואליבא דרבי יהודה רב אשי

אמר מעמו פגמו וכום של ברכה צריך שיעור

חדא מילתא היא וה"ק מ"ם מעמו פגמו משום

דכום של ברכה צריך שיעור רבי יעקב בר

אידי קפיד אחצבא פגימא רב אידי בר שישא

קפיד אכסא פגימא מר בר רב אשי קפיד

אפילו אחביתא פגימתא ת"ר יזכור את יום

השבת לקדשו זוכרהו על היין אין לי אלא

ביום בלילה מנין ת"ל זכור את יום השבת

לקרשו בלילה מנין אדרבה עיקר קדושא

בעי לקירושי ותו בלילה מנין ת"ל זכור את

יום תנא מיהדר אלילה וקא נסיב ליה קרא

דיממא ה"ק יזכור את יום השבת לקדשו

זוכרהו על היין בכניסתו אין לי אלא בלילה ביום מנין ת"ל זכור את יום השבת יביום

מאי מברך אמר רב יהודה בפה"ג רב אשי

איקלע למחוזא אמרו ליה ליקדיש לן מר

קירושא רבה הבו ליה סבר מאי ניהו קירושא

רבה אמר מכדי כל הברכות כולן בפה"ג

אמרי ברישא אמר בפה"ג ואגיד ביה חזייה

לההוא סבא דגחין ושתי קרי אנפשיה

ייא ברי בני רבי חייא לאמרי בני רבי חייא

מי שלא הבדיל יבמוצ"ש מבדיל והולך בכל

השבת כולו ועד כמה א"ר זירא יעד רביעי

בשבת כי הא ידיתיב רבי זירא קמיה דרב

אסי ואמרי לה רב אסי קמיה דרבי יוחנן

ויתיב וקאמר "לענין גימין חדא בשבתא תרי

ותלתא בתר שבתא ארבע וחמשא ומעלי

יומא קמי שבתא א"ר יעקב בר אידי יאבל לא על האור אמר רב ברוגא אמר רב הנומל

לה הוא קדיש רכי קדיש תחלת יומא

| (1, κ) κισή τρ αι., κ) [τρ ης.] (1) [τρ ης.], (2) [τρ ης.], (3) [τσ], (4) [τσ], (5) [τσ], (6) [τσ], (7) [τσ], (7)

ה) [ברכות לה.], ע) [לעיל

ל) ווע"ע תום׳ ברכות דף

מו. ד"ה אין],

תורה אור השלם

ו. זכור את יום השבת

ְּוֹבְבְּסִיל בָּחֹשֶׁךְ הוּלֵךְ וְיָדְעְתִּי גַם אָנִי שָׁמִּקְרָה אָחָד יִקְרָה אָת כָּלְם:

לְקַדְּשׁוֹ:

מומות כז

קהלת ב יד

[סימן

לה א מיי פכיט מהלי טוש"ע איח סי קפנ טוש"ע איח סי קפנ סעיף ג: לו ב מיי שם הלכה ל נטונ איח סי רעא]: לו ג מיי שם הלכה ל לו ג מיי שם הלכה י והמג שם טור ש"ע איח סי רפט סעיף א': לח ד מיי שם הלי ד מתנ לח ד מיי שם הלי ד מתנ שם טור ש"ע איח סי

לנט מייי פייט מהלי
גירושין הלכה כג גירושין הלכה כג גירושין הלכה כג גיר מחלים למייע אמייע אמייע אמייע אמייע מהלכות בו אנתי הלכה ד סמנג עשין כט טושיע אייה סיי עשון כט טושיע אייה סיי לכט סעיף ו:

י רבינו חננאל

ומדבריך בכוס אחד והבדלה, ש״מ אומר שתי קדושות בכוס אחד. וש"מ מדמקדים המאור לבשמים ואח"כ מאור אמרי. ר' יעקב בר אידי קפיד אכסא פגימה. רב ששת קפיד אפי׳ מחצבא פגימה לא הוה מברך. מר בר רב אשי קפיד אפילו מחביתא פגימה. ת"ר זכור את יום השבת לקדשו זכרהו על היין בכניסתו. אין לי אלא ביום בלילה מנין, ת״ל זכור. ומסקנא ביום מאי ואמרינן בורא פרי הגפן, והוא קידושא רבה. אמרי והוא קידושא רבה. אמרי בני ר' חייא מי שלא הבדיל במוצאי שבת מבדיל והולך כל השבת. ועד כמה, עד רביעי בשבת. דאמר ר' זירא בענין גיטין יום ראשון ויום שני נים שלישי בתר שבתא. יום רביעי ויום חמישי ויום ששי קמי שבתא. אמר ר' יעקב בר אידי אבל בשאר ימי השבוע המבדיל אינו מברך על . האור. וכן תאני שילא.

רשבע מינה אומר שתי קרושות על כום אחד. וצאאין לו כדאמר לעיל (ד' קב:): בישום דכום של ברכה צריך שיעור. רב אשי לא פליג אאמוראי דנסמוך ואים ליה שפיר טעמו פגמו אלא רב אשי לא פליג אינוראי דנסמוך ואים ליה שפיר טעמו

רב אשי לא פליג אאמוראי דבסמוך ואים ליה שפיר טעמו פגמו אלא דמהא ליכא למישמע מינה קאמר: קפיד אבסא פגימא. פירש

רשב"ם דקפיד לכתחלה דוקא ואם אין לו אלא פגום יקדש עליו ותימה איי לו אלא פגום יקדש עליו ותימה א"כ איך התירו לאכול קודם הבדלה משום קפידא דפגימה א" מיהו ראוי רשב"ם לסמוך עליו בשעת הדחק:

זוכרהו על היין. דזכירה כתיב על היין זכרו כיין לבנון

(הושע יד) נוכירה דודיך מיין (שיר א) והאי זכירה היינו קידוש דויכולו לא מצינו על הכוס אלא בתפלה כדאמר בשבת (ד׳ קיט:) ולא ניתקן על הכוס אלא להוליא בניו ובני ביתו ומה שרגילין לומר ויכולו אחר התפלה בקול רם היינו משום י"ט שחל להיות בשבת שמתפללין אתה בחרתנו ואין אומר ויכולו בתפלה ותקנו נמי לומר בכל שבתות שלא לחלק בין שבת לשבת ונראה דקידוש על היין אסמכתא היא והא דאמר במי שמתו (ברכות ד' כ:) נשים חייבות בקידוש היום דבר תורה היינו דוקה קידוש היום אבל על היין לא הויא אלא מדרבנן כדמשמע בריש נזיר (ד' ג:) דקאמר מיין ושכר יזיר לאסור יין מלוה כיין הרשות ופריך מאי ניהו קידושא והבדלה מושבע ועומד מהר סיני הוח ב דחילטריך קרח למיסר אלא כי הא דאמר רבא שבועה שאשתה וחזר ואמר הריני נזיר איצטריך קרא דנזירות חל עליו אף על פי שמושבע ועומד הוא ועוד מצינו למימר דקידוש על היין דבר תורה אבל הא דאמר המברך לריך שיטעום זהו מדרבנן: הוה גחין ושתי. וא״ת דבפרק שלשה שאכלו ושתי. ומ"ת וכפנין ב--(כרכות ד' מו.) למריגן אין המסובין (ברכות ד' מו.) רשאין לטעום עד שיטעום המברך וי" דהיינו דוקא בהמוליא שלריך לאכול כדאמרי׳ בפרק ראוהו ב"ד (ר"ה ד׳ כט:)

לא יפרום אדם פרוסה לאורחין אא"כ אוכל עמהן בהלכך לריך להמתין עד שיטעום המברך אבל קידוש שאין חובה לשתות להמברך א"ל להמתין ומיהו בירושלמי דברכות א"ר אבא בשם רב מסובין אסורין לטעום עד שיטעום המברך ר' יהושע בן לוי אומר שותין אע"פ שלא שתה ולא פליגי מה דא"ר אבהו כשהיו כולן זקוקין לכום אחד מה דאמר ר' יהושע כשיש לכל אחד כוסו בידו ומשמע נמי אם אין כוסו בידו אפי׳ שפך מכוס ברכה לכוסות אחרים אין להם לטעום עד שיטעום המברך אבל כשיש לכל אחד כום א"ל להמחין ולכך הוה גחין ושתי ומכאן יש להוכיח שא"ל לשפוך מכום של ברכה לשאר כוסות ד ומיהו היכא דפגימי לריך לשפוך ממנו לשאר כוסות כדי שישתו כולם מכוס שאינו פגום אע"ג דשתיה לא מעכבא כדאמרינן בפרק בכל מערבין (עירובין דף מ:) וגם בהמוליא יש להוכיח מירושלמי אם יש לכל אחד ככרו א"ל להמתין ואוכל כל אחד משלו והא דאמר טול ברוך (ברכות דף מ.) ואמרינן נמי (שם דף מו.) בעל הבית בולע כדי שיבלע בעין יפה דמשמע שאין אוכלין אלא מה שמחלק להם מיירי בשאין ככר לפני כל אחד א"נ בשבת וכגון שאין להם לחם משנה דאז לריכין לאכול מבליעתום:

הנוטל

ואליכא דרבי יהודה. דאמר [קג.] מאור ואח"כ בשמים: משום דרום של ברכה טעון שיעור. אבל אי הוה ביה טפי מכשיעור טעמו לא פגמו: קפיד. לקידוש והבדלה וברכת המזון אבל אם בא לשתות מכוס פגום מברך עליו ברכת היין: לקדשו. משמע משעה שמתקדש

היום: אין לי אלא ביום. לקמן פריך
אדרבה עיקר קדושא בלילה הוא
דכניסמו היא קדושמו: קידושא רבה.
דכניסמו היא קדושמו: קידושא רבה.
דורא פרי הגפן ואהכי קרי ליה
קידושא רבה דאכולהו קידושי אמרי
לה: ואגיד ביה. האריך בו: עד
רביעי בשבת. אבל מרביעי ולהלן
גבי שבת הבא מתחשב: לענין גיטין.
גבי שבת הבא מתחשב: לענין גיטין.
לי מאמים זוו אחר השבת או שאמר
קודם השבת תחני לי: אבל לא על
האור. אם לא בירך בורא מאורי
האש במולאי שבת שוב אינו מברך:

רשב"ם

ושמע מינה אומרים כ' קדושות על כום אחד. היכא דלית ליה אלא כום אחד כי הכא אע"ג דאמר לעיל (דף קב:) אין אומרים ב' קדושות על כום אחד היכא דלית ליה שאני כדמתרלינן לעילף: ושמעת מינה ב"ש היא ואליבא דרבי יהודה. דאמר לעילה מאור ואח"כ בשמים דאילו לב״ה ברישא בשמים ואח"כ מאור. והא ליכא למימר ר"מ ואליבא דב״ה כדאמר לעילי וב״ה אומרים נר ובשמים מזון והבדלה ועני רבא זו דברי ר"מ היא דה"נ פרכינן בברכות פרק אלו דברים (דף נב.) ומשני לא ס"ד מדקתני ומשלשלן לאחר המזון מאן שמעת ליה דאית ליה האי סברא דמזון ברישא רבי יהודה כדאמר לעילי רבי יהודה אומר לא נחלקו ב"ש וב"ה על המזון שבתחלה ועל הבדלה שבסוף כוי אלמא רבי יהודה היא ואליבא דב"ש דאילו לר"מ מי תנא לה משלשלן לאחר המזון דלדידיה מאור ברישא בין לב"ש בין לב״ה ולא מזון כדאמר לעיל זו דברי ר"מ: משום דכום של ברכה

לריך שיעור. אבל אי הוה טפי מכשיעור וטעמו לא פגמו: קפיד אכסא פגימא. לקידוש ולהבדלה ולבהמ"ז ולכל ברכות שתקנו לסדרן על היין שלא יברך על כוס פגום אבל אם רוצה לשתות יין צריך לברך בורא פרי הגפן שאסור ליהנות מן העולם הזה בלא ברכהיי). ומיהו אם אין לו אלא יין פגום מקדש עליו דקפיד לכתחלה משמע: אפינו אחביםא. חביות קטנות אבל אם חבית של עץ גדולה אין להקפיד: ה"ג ת"ר זכור את יום השבת לקדשו זוכרהו על היין אין לי אלא ביום בלילה מנין ח"ל זכור את יום השבת בלילה מנין אדרבה עיקר קידושא בליליא הוא דכי קדיש (א) יומא בעיא לקדושי ותו בלילה מנין חלמוד לומר זכור את יום השבת חנא מהדר אלילה ונסיב לה קרא ליממא הכי קאמר זכור את יום השבת לקדשו זוכרהו על היין בכניססו אין לי אלא בלילה כו': לקדשו. משמע בשעה שמתקדש היום: אין לי אלא ביום. ולקמן פריך אדרבה עיקר קידושה בליליה כוח קדושתו: הכי קחמר כו'. הע"ג דחין לפרש לשון השנוי בברייתא בענין זה אלא ע"י שאנו מסרסין אותה למפרע אפ״ה לא שייך למימר חסורי מיחסרא שהרי אין חסר ממנה כלום אלא ששנויה למפרע דבמקום שהיה לו לומר אין לי אלא

בלילה ביום מנין טעה המנא בשמועתו ושנה אין לי אלא ביום בלילה מנין הלכך לא שייך למימר חסורי מיחסרא: ביום מאי מברך.
דאי אמרת קידוש מרישא והמניא" שבת ויום טוב אין בהן קדושה על הכוס: אמר רב יהודה בפה"ג. אמאי כסא דחמרא וברוכי
ומשתי משום כבוד שבת לחלק בין מדת שבת למדת חול שהוא ענין שיר שאין אומרים שירה אלא על היין והכי מפרש בשאילמות דרב
אחאי בפרשת וישמע יתרו": קידושא רבה. בורא פרי הגפן וקרי ליה קידושא רבה דאכולהו קידושי קאמרי ליה: ואגיד ביה. האריך
בו לדעת אם יסרהב אחד מהם לשתות ובכך יבין דבורא פרי הגפן רגילין לומר ותו לא שאם לא כן היה אומר (של [לקדש] קידוש גדול של
לילה כמנהגן: עד רביעי בשבת. ולא עד בכלל אבל מרביעי ואילך גבי שבת הבאה מתחשב: לענין גיטין. אם אמר לה הרי זה גיטך
על מנת שתתני לי ר' זוז אחר השבת או על מנת שתתנם לי קודם השבת: אבל לא על האור. אם לא בריך על הנר בורא מאורי האש
במול"ש שוב אינו מברך. כך נ"ל טעם הדבר כדתניא במקום שנהגו (לעיל נהי) אין מברכין בו אלא בליל מול"ש הואיל ותחלת ברייתו

הגהות הב״ח

(A) רשב"ם ד״ה ה״ג ת״ל וכו׳ דכי קדים תחלת וכו׳ דכי קדים תחלת יומל: (ב) ד״ה אין לי אלא ביוס בלילה היא קדושמו:
 (ג) ד״ה ואגדי וכו׳ אומר
 (ג) ד״ה ואגדי וכו׳ אומר
 להם קידוש גדול:

מוסף רש"י

חדא בשבתא תרי ותלתא בתר שבתא. קרי כתר שנת שענרה, לכל רכיעי חמישי וששי נקראין על שם שנת הכאה. האי שנת דקאתר יום שנת ממש קאמר (גיטין עוד.).

מוסף תוספות

א. כיון דבדיעבד יכול לברך על כוס פגום. מופץ ... כתמיה כלומר ... כל מיש. ב. בתמיה כלומר ... בל ... בתמיה בלומר ... בל ...